

L'Estudi Alfa és pioner a Espanya en detecció precoç i prevenció

La neuroimatge: clau per detectar els primers indicis de la malaltia d'Alzheimer

- La Fundació Pasqual Maragall i l'Obra Social "la Caixa" han reunit prop de 2.000 voluntaris i col·laboradors de l'Estudi Alfa en la seva tercera trobada anual. Han presidit l'acte, el director general de la Fundació Bancària "la Caixa", Jaume Giró; el director de la Fundació Pasqual Maragall, Dr. Jordi Camí; el director científic de la Fundació Pasqual Maragall, Dr. José Luis Molinuevo; el responsable de la Unitat de Neuroimatge de la Fundació Pasqual Maragall, Juan Domingo Gispert, i la portaveu de la Fundació i filla de Pasqual Maragall, Cristina Maragall.
- L'Estudi Alfa és el projecte més important a Espanya en detecció precoç i prevenció de l'Alzheimer, ja que concentra el nombre més elevat de participants sans, més de 2.700 voluntaris. Així mateix, també és el més avançat tecnològicament, ja que disposa de múltiples proves combinades, com ara la neuroimatge, la tomografia per emissió de positrons (PET) i l'anàlisi genètica.
- La tercera trobada de voluntaris i col·laboradors de l'estudi s'ha dedicat a la recerca en neuroimatge, l'única tècnica que permet observar els canvis que tenen lloc al cervell. Aquestes tècniques detecten la fase preclínica de la malaltia, de manera que obren la porta a l'administració de futurs tractaments preventius en subjectes que mostrin resultats positius abans de l'inici dels símptomes.
- Segons l'Organització Mundial de la Salut, al món hi ha uns 47,5 milions de persones que pateixen una demència. Cada tres segons se'n diagnostica un nou cas. Si no es troba una cura efectiva, es preveu que l'any 2050 el nombre de casos s'haurà triplicat, i aquesta malaltia s'haurà convertit en una de les més importants del segle XXI. L'Estudi Alfa vol trobar vies per revertir aquesta situació.

Barcelona, 18 d'abril de 2017. Les proves de neuroimatge són, avui dia, l'única finestra per poder observar els canvis cerebrals que precedeixen l'aparició dels primers

síntomes de la malaltia d'Alzheimer. En els darrers anys, la recerca sobre l'Alzheimer ha viscut un gir radical en el seu disseny i la seva execució, basat en la constatació de l'existència d'una fase preclínica, que s'inicia de manera silenciosa entre 15 i 20 anys abans de l'aparició dels primers símptomes.

«Una de cada 10 persones més grans de 65 anys té Alzheimer; les xifres parlen per elles mateixes. Com a entitat que vol vetllar pel benestar de les persones, amb la nostra col·laboració volem contribuir a millorar la vida dels malalts d'Alzheimer i la de les seves famílies. I, també, la investigació al voltant de la malaltia», comenta Jaume Giró, director general de la Fundació Bancària "la Caixa".

El Dr. Jordi Camí, director de la Fundació Pasqual Maragall, explica: **«A Espanya, les demències costen 60 milions d'euros diaris, uns 27.000 euros per pacient a l'any. Les famílies afectades acaben assumint el 87 % d'aquest cost. Només amb més recerca i més coneixement científic serà possible trobar solucions que siguin definitives»**.

L'ús actual de les tècniques de neuroimatge, la seva evolució i què se'n pot esperar en el futur són els temes que han centrat la tercera trobada de voluntaris participants en l'Estudi Alfa i col·laboradors, organitzada per la **Fundació Pasqual Maragall** i l'**Obra Social "la Caixa"**, que s'ha celebrat aquesta tarda a l'Auditori Fòrum del Centre de Convencions Internacional de Barcelona (CCIB).

El periodista **Jordi Basté** ha estat l'encarregat de presentar la trobada, a la qual han assistit prop de 2.000 persones, voluntaris participants en l'Estudi Alfa per a la prevenció de la malaltia d'Alzheimer i també col·laboradors que, amb aportacions periòdiques o puntuals, ajuden a finançar aquest projecte del Barcelonaβeta Brain Research Center, el centre de recerca de la Fundació Pasqual Maragall. Gràcies a la col·laboració de la **Fundació Pau Casals**, l'acte ha comptat amb l'actuació de Mariona Camats, guanyadora de la Beca Internacional Pau Casals 2016 per a joves violoncel·listes, acompanyada al piano per Yoko Suzuki.

En la trobada hi han intervingut el director de la Fundació Pasqual Maragall, Dr. Jordi Camí; el director general de la Fundació Bancària "la Caixa", Jaume Giró; el director científic de la Fundació Pasqual Maragall, Dr. José Luis Molinuevo; el responsable de la Unitat de Neuroimatge de la Fundació Pasqual Maragall, Juan Domingo Gispert, i la portaveu de la Fundació i filla de Pasqual Maragall, Cristina Maragall.

El futur de la neuroimatge en la prevenció de la malaltia d'Alzheimer

Amb una imatge tridimensional actual, en la qual es podia veure la morfologia del cervell i les seves connexions, el director científic de la Fundació ha explicat l'evolució de la neuroimatge en les darreres dècades. En el cas de l'Alzheimer, les tècniques de neuroimatge han progressat molt des de l'inici del nou mil·lenni. Actualment, els investigadors poden detectar canvis cerebrals associats a la fase preclínica de la malaltia mitjançant els resultats obtinguts amb la ressonància magnètica i la tomografia per emissió de positrons (TEP) de betaamiloide o tau, entre d'altres. **«Sabem que fins a 20 anys abans dels primers símptomes de l'Alzheimer, al cervell es produeixen canvis biològics, que estem detectant i investigant amb les tècniques de neuroimatge actual»**, ha explicat el Dr. Molinuevo.

La introducció d'aquestes tècniques en la pràctica clínica anirà de la mà, no només de la seva pròpia evolució, sinó també del desenvolupament de tractaments que puguin retardar o evitar l'inici de la malaltia. Segons el director científic de la Fundació, Dr. José Luis Molinuevo, el futur del tractament de la malaltia d'Alzheimer passarà per la medicina personalitzada: **«A través de la combinació de tècniques de neuroimatge i d'altres marcadors podrem detectar, per a cada persona concreta, en quin moment de la fase preclínica es troba i quins factors poden contribuir al desenvolupament de la malaltia»**. Disposar d'aquest coneixement permetrà definir tractaments de prevenció més exactes i adaptats als factors de risc de cada persona.

El centre d'investigació de la Fundació Pasqual Maragall, el Barcelonaβeta Brain Research Center, impulsat per l'Obra Social "la Caixa", té un equip propi de ressonància magnètica 3T d'última generació, enfocat exclusivament a la recerca del cervell. Durant el 2017, aquest equipament haurà dedicat 3.000 hores de funcionament a realitzar 1.600 adquisicions de ressonància magnètica als participants en els seus diversos estudis de prevenció, amb l'objectiu d'analitzar paràmetres relacionats amb la morfologia, les connexions i l'activació del cervell. Un subgrup de 400 voluntaris se sotmetrà també a proves de TEP de glucosa i d'amiloide, que s'acaben d'iniciar i que es duen a terme a l'Hospital Clínic de Barcelona.

L'Estudi Alfa per a la prevenció de la malaltia d'Alzheimer

L'any 2012, la Fundació Pasqual Maragall va posar en marxa, gràcies a l'impuls de l'Obra Social "la Caixa", l'estudi més avançat tecnològicament i amb un nombre més gran de participants sans, dedicat a la detecció precoç i a la prevenció de l'Alzheimer a Espanya, l'Estudi Alfa (Alzheimer i Famílies).

Compta amb una cohort de 2.743 voluntaris adults sans, d'entre 45 i 75 anys, la gran majoria fills i filles de malalts d'Alzheimer, com en el cas de **Cristina Maragall Garrigosa**, filla de Pasqual Maragall i portaveu de la Fundació.

Segons les seves característiques, els voluntaris de l'Estudi Alfa participen en subestudis, orientats a diferents aspectes de la prevenció, que impliquen un seguiment i la realització de determinades proves de cognició, epidemiologia i infermeria. Un subgrup de 400 voluntaris se sotmet també a dues ressonàncies magnètiques, una TEP d'amiloide, una TEP de glucosa i una punció lumbar, que repetiran cada tres anys i durant dècades, amb l'objectiu d'entendre la història natural de la malaltia i identificar els factors de risc i els indicadors biològics que podrien incidir en el seu desenvolupament. Aquests 400 voluntaris dediquen més de 12 hores a realitzar aquestes proves, distribuïdes en cinc dies de visites.

Homenatge als voluntaris participants

La tercera trobada de voluntaris i col·laboradors també ret homenatge a la implicació i la generositat dels voluntaris participants en l'Estudi Alfa. En un vídeo projectat durant l'acte, la voluntària Celia Marcos ha comentat: «Estic a la disposició del que sigui convenient per poder donar una empenta a la ciència. Hem de ser solidaris amb els que venen darrere nostre, els fills i els nets». Per la seva banda, el voluntari Julián Fernández ha destacat: «Em sento orgullós d'haver aportat alguna cosa, encara que sigui molt poca, perquè és convenient per a tots».

Sobre la Fundació Pasqual Maragall

La Fundació Pasqual Maragall és una entitat privada sense ànim de lucre que va néixer a l'abril del 2008, com a resposta al compromís adquirit per Pasqual Maragall, exalcalde de Barcelona i expresident de la Generalitat de Catalunya, quan va anunciar públicament que li havien diagnosticat la malaltia d'Alzheimer. Dirigeix la Fundació el Dr. Jordi Camí, i la presideix Diana Garrigosa, esposa de Pasqual Maragall, que ostenta el càrrec de president d'honor. Actualment té més de 10.000 socis.

La Fundació gestiona la seva activitat científica a través del seu centre de recerca, el Barcelonaβeta Brain Research Center, amb la missió d'abordar els reptes que planteja la malaltia d'Alzheimer. La seva activitat s'orienta a la detecció precoç i la prevenció de l'Alzheimer, i també a oferir solucions que millorin la qualitat de vida de les persones afectades i els seus cuidadors.

Comunicació de l'Obra Social "la Caixa"

Irene Roch: 934 046 027 / 669 457 094 / iroch@fundaciolacaixa.es

<http://www.lacaixa.es/obrasocial/>

Sala de Premsa Multimèdia

<http://premsa.lacaixa.es/obrasocial/>

Comunicació de la Fundació Pasqual Maragall

www.fpmaragall.org/

Gabinet de Premsa

ATRE VIA

Pol Masdeu

pmasdeu@atrevia.com

93 419 06 30

Àrea de Comunicació

Fundació Pasqual Maragall

Eva Nebot

enebot@fpmaragall.org

93 316 09 90